

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 163. szám.

Szombat július 18.

Nemzeti középiskola.

— Iskolánk beszámolója. —

A polgári iskola.

Nagybeeskerek, július 18.

Negyven évvel ezelőtt, mikor 1868-ban az új Magyarország alapkövét a népoktatási törvénnyel lerakták, egyik legnagyobb kulturpolitikusunk Csengery Antal képviselőházi beszédében a következőket mondotta: „Helyes közoktatási rendszernek csak az mondható, amely a nemzet minden osztálya szükségét törekszik kielégíteni. Van a nemzetnek egy nagy osztálya, amelynek szellemi szükségét az elemi oktatás távolról sem elégíti ki, az az oktatás pedig, amely a felsőbb oktatásra készít elő, tulajdonképpen; amelynek módja és akarata is van tovább taníttatni a gyermekét, de a tanításban rövidebb idő alatt kíván célt érni, mint azok, akik tudományos pályára készítik elő gyermekeiket; amelynek enél fogva a népiskola kevés, a gimnázium és reáliskola meg sok. A nemzet ezen nagy osztálya számára is gondoskodni megfelelő tanintézetekről oly feladat, melyet ma már, amidőn a középosztály közgazdasági és politikai tekintetben is oly fontos tényezővé vált, egy nemzet sem teveszthet szem elől közoktatási rendszerének megállapításánál.“ Igy indokolta meg Csengery 40 évvel ezelőtt a polgári iskola szükségességét, amelyet akkor 6 évfolyammal fel is állítottak. És 40 év után ma ott állunk, hogy ismét indokolnunk kell a polgári iskola szükségességét, mert 40 év óta — és ezzel teljes joggal vádolhatjuk a vezető köröket — ezzel az iskolával nem törődött senki, ezt tisztán csak a tanárok idealizmusa tartotta fenn. 40 év óta ezt az iskolát nem fejlesztették, hogy csak egyet említsék, ma is 30 éves tantervvel dolgozik, nem tették

alkalmassá fontos feladatának a teljesítésére, nem ruházták fel olyan eszközökkel, hogy a polgárság nevelését az egyetemre előkészítő középiskoláktól átvehette volna. Nem is beszélve a kvalifikációs törvény mostohaságáról, amely a 6 osztályú polgári iskoláról teljesen megfeledkezett, még mindig meg lehetett volna ez iskolát hivatásának menteni, ha az egyévi önkéntességi jogot megkapta volna. Azt azonban igazán nem lehet senkitől sem kívánni, hogy 6 évig járjon iskolába és azután 3 évig katonáskodjon, mikor 7 évi tanulás után csak 1 évig kell katonáskodnia. Így a valóságban mesterségesen elvonták a polgári iskolától az éltető levegőt.

És ma 40 év után még mindig aktuális a kérdés: van-e szükség polgári iskolára, vagy nincs? Helyes-e az, hogy mindenki a gimnáziumokba tudul többszörös párhuzamos osztályokat téve szükségessé, akiknek három-négy ötdrédése az alsó négy osztályból kimarad, egy része pedig legtöbbször a 4-ik osztályig megy föl, ide is csak azért, mert bizonyos szakiskolákra ennyi osztály nyújt képesítést?

Mert kettős baj ez. Baj magukra a növendékekre nézve, mivel sok olyat tanulnak, aminek hasznát nem vehetik és sokat nem tanulnak, aminek hasznát vehetnék az életben. De baj és kerékkötő ez a sok a felsőbb oktatásra nem törekvő tanuló a gimnáziumokra is. Nem kell sokat indokolni mennyi előnnyel járna ezeket a csak pár évig a gimnáziumokba járó tanulókat, megfelelőbb iskolába csalogatni, ennek az iskolának minden eszközt megadni, hogy tényleg képes legyen egy intelligens, a kor színvonalán álló iparos, gazda és kereskedő osztályt teremteni. Ezen pályákhoz az

akaratot, a megfelelő szellemet bele kell nevelni a tanulóba, a jövő polgári iskola közszelleme, irányzata kell, hogy ilyen legyen és ebben nem helyettesítheti a polgári iskolát a gimnázium.

Most, mikor az ország a legfontosabb lépést akarja megtenni arra, hogy a valóságban is demokratikussá legyen, midőn lét és nem lét kérdésévé vált a nemzeti ipar megteremtése, midőn a töke és munka közötti élet-halál harc küszöbén állunk, most ne tudnók a polgári iskolát mint legdemokratikusabb és legnemzetibb intézményünket értékelni.

A magyar törvényhatóságok sorban emelik fel hathatós szavukat a polgári iskola reformja érdekében, kezd a polgári iskola közügy lenni.

Az a cél, melyet a polgári iskola hivatva van szolgálni, úgy közművelődési, valamint nemzetiségi szempontból annyira országos érdek, hogy ennek megvalósíthatására minden tényezőnek közre kell működnie. Az utolsó főrendiházi ülések egyikén mondta éppen a jászói prépost, hogy valamivel több bátorság kellene az iskolai reformoknál. Nagyon helyesen, mert akkor, mikor egy demokrata, nemzeti intézmény életképessé tételéről van szó, akkor ne keressünk francia és német példákat, mivel a magyar polgári iskola annyira speciálisan fontos nemzeti intézmény, ha sehol a világon nem volna, nálunk meg kellene teremteni, itt nem szabad külföldi példák után indulnunk.

Szent hitünk, hogy a mai 6 osztályú polgári iskola 7 osztályúvá fejlesztve, mint egy nemzeti középiskola életképessé téve, nevelheti csak azt az erős polgári középosztályt, amely minden nemzetnek szilárd törzsét képezi.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az élet könyve.

Messze-messze egy távoli országban lakott egy nagyon öreg, de nagyon okos ember. Látott a multba és látta a jövőndőt. Rengeteg kincsnek volt az ura és mindenki bámulta okosságát. Ennek az öreg embernek volt egy vaskos nagy könyve. Azon volt hét pecsét, egyik erősebb mint a másik. S az öreg azt mondta erről a könyvről, hogy az rendkívül érdekes, de fájdalom, csak az olvashatja, aki fel tudja törni a pecséteteket.

Általános vágy támadt erre ezt a nagy, vaskos könyvet elolvasni. Mindenki így gondolkozott magában: Lehet, — de nem — biztos, hogy én vagyok az a kiválasztott.

Először jött egy király.

És így szólt: „Engem ural a leghatalmasabb ország, ha intek, ezek reszketnek, ha parancsolok, milliók engedelmeskednek, ahova én ütök, ott minden romba dől!“ — és kiadta a legszigorubb parancsot, hogy a könyv nyíljon ki. De a hét pecsét csak állt erősen s a könyv becsukva maradt.

És az uralkodó nagyon csodálkozott.

Aztán jött egy hadvezér, nevetett és így szólt: „Az én kardommal minden ellenállót lesújtottam. És most is meg fog segíteni. És hatalmast vágott a kardjával a hét pecsétre. De ezek kemények voltak, mint a gyémánt, a jó kard darabokra tört. Erőszakot használni hasztalan, gondolja

magában egy politikus, — de a pénz! — a pénz az mindenre képes.

De csodálatosképen egy közbenjárót sem tudott megvásárolni, hogy ezt az értékes könyvet kinyissa.

Aztán jött egy csodaszép nő. Olyan szép, olyan kedves volt, hogy emberfia még nem tudott neki ellenállni. Odament az öreghez, megsimogatta hízlekedve a szakálát és kérte: „Segíts nekem egy kicsit! Nem maradok adósod, szívesen meghálálom. No gyere; légy jó, nem mondjuk majd meg senkinek sem.“

De az öreg rázta a fejét: „Balga gyermek, mit segítesz nekem. Hiszen azért te csak nem olvashatod. Csak az olvashatja a könyvet, aki maga nyitja fel.“

Amint az öreg szomoruan vándorolt tovább, találkozott egy világyűlölő vén nővel; sárga volt, mint a birsalma s szempillái mögül dühösen villogtak elő szemei. Dühösen mormogta magában: „Bolondok! — az egész csak csalás!“

De azért mégis kíváncsian ki akarta nyitni a legyőzhetetlen könyvet, de a könyv kezei közt hegyes tövissel lett tele s ő neki még a mások gunyját is el kellett viselnie.

Most már sokan összecsesdültek s csodálkozva állottak ott s várták, vajjon ki lesz méltó arra, hogy ezt a könyvet olvashassa.

Ekkor jött messze utról egy ember, Mindentudó Jánosnak hívták. Pápaszem volt az orrán s nagyon tudós pófát csinálva, így szólt: „Ez mind hiábavaló dolog, ahogy ti akarjátok kinyitni a könyvet, minden tanulmányozás nélkül

fogtok munkába! Ezt a könyvet először tanulmányozni kell, mikor és hogyan csinálták, milyen helyen vannak a pecsétetek, hogyan vannak megcsinálva, milyen messzire vannak egymástól és miből állanak. Mikor az ember ezeket már tudja, keresni kell egy teóriát s ennyi előkészület után, a kisebb körülményt sem felejtve ki, lehet majd szép sorjában eltávolítani a pecséteteket s a könyvet olvasni.

És Mindentudó János sokáig tanulmányozta a könyvet s aztán sokára eljött s azt mondta, hogy ő már kidolgozott egy teóriát. Sokan állták kíváncsian körül s várták: mikor lesz készen.

De a nagy könyv csak ott feküdt s a hét pecsétje állt erősen.

Ekkor megint előkerült egy ember valahonnan az utról. Izzó pillantásuak voltak a szemei s rongyos a ruhája. Dalt füttyörészett, nézte, hogy szálldogálnak a fecskék s mélyen beszaladt a fü közé, ha egy kis virágocskát megpillantott.

És mikor meglátta a könyvet hét pecsétjével ott feküdni, nem szólt semmit, hanem felvette, a pecséteteket leszakította róla. Egy, kettő, három, . . . hat, hét s ennyit szólt csak: krrr, mint minden más pecsétviasz.

A szép nő veszélyesen forgolódott körülötte s rögtön felkiáltott: „Nagy ég! hát itt ül már egy ember és olvassa!“

Most jöttek futva a többiek s a vállán keresztül bekukucskáltak. De az csupa furesa ákombákból állott, nem tudták megérteni,

Akár szép idő, akár eső!

Rózsa-szálloda.

Akár szép idő, akár eső!

Kedden 21-én és szerdán 22-én a HUNGÁRIA-CSOPORT két napi vendégjátéka.

ROLAND RÓBERT,
az ismert szalon-kómikus.

IRÁNYI ILONA,
chansonette.

RÓZSA FRIDA,
kuplé-énekesnő.

ORMAI LUIZA,
eredeti zsidó bocher.

MR. PETERS,
állathang-utanzó.

VASS FERI,
humorista.

GRANAU POLDI,
kómikus.

EHRLICH EMIL,
zeneszerző.

HENRI PIPSZ,
árnyékképek.

2 boházat! Feltétlenül szigoruan osaládi műsor!
(652—3.1)

Kezdete 8 órakor. — Belépő-díj 1 korona.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Számos látogatást kért

Az állami polgári fiú-iskola értesítője közli első helyen Knyaskó Lajos igazgató igen fontos javaslatait a takarékosra való nevelésre vonatkozólag „A takarékoság és az iskola” címen. Azután Waltrich János tanár ir általában a tanulmányi kirándulásokról, azok szervezéséről, szépen leírja azt az öt napi alduai kirándulást, melyet az iskola a tanév folyamán rendezett. A kiránduláson három tanuló a deáksegítő egyesület költségén vett részt.

Az iskolába beiratkozott összesen 260 tanuló, ebből a tanév folyamán kimaradt 31 és így év végén vizsgálatot tett 229 tanuló. Vallásra nézve volt róm. kath. 162, gör. kel. 44, ág. ev. 14, reform 6 és izr. 34. Anyanyelvét tekintve a tanulók többsége idegen ajkú; magyar anyanyelvű volt 132; német 83; szerb 35; román 4; tót 3 és horvát 3. A tanulók illetőségét tekintve nagybecskereki volt 147, torontalmegyei 78, más megyebeli 4.

Az igazgatói jelentés kiemeli, hogy az iskola egy pillanatig sem tévesztette szem elől gyakorlati hivatását és hogy az oktatás egész menetében praktikus szempontok érvényesültek. A tanulmányi eredményre vonatkozólag megjegyzi, hogy a viszonyokat tekintve kielégítőnek mondható. Megnehezíti a tanári kar munkáját az a körülmény, hogy a növendékek jelentékeny része idegenajkú és különösen, hogy az első osztályba lépő tanulók előképzettség tekintetében sem felelnek meg a követelményeknek. Az osztályozott 228 tanuló közül 167 kellő eredménnyel végezte a tanévet és pedig kitűnő volt 12 (5%), jeles 12 (5%), jó 45 (19%), és elégséges 98 (43%). Megbukott 61 (28%) és pedig egy vagy két tantárgyból javító vizsgát tehet 29 (13%), több tárgyból bukott és így osztályismétlésre utasítottak 32 (14%). A tanári kar a hitoktatókon kívül 8 tagból állott, kik közül többen igen élénk irodalmi és társadalmi munkásságot is kifejtettek. A szabad liceumban 7 előadást tartottak, a honvéd altisztek részére rendezett ingyenes tanfolyamon pedig 40 előadást tartottak.

Az iskola szegénysorsu, szorgalmas és jó magaviseletű tanuló, segélyezéséről és támogatásáról is kellőképpen gondoskodva volt. Az intézet deáksegítő egyesülete igen élénk munkásságot fejtett ki. Könyvsegélyben részesült 67 tanuló, ruhasegélyben 26 tanuló, kirándulási segélyben 4 tanuló, az egyesület az év folyamán összesen kiosztott 1133 koronát. Tandij elengedésben 33 tanuló részesült; az elengedett tandijak összege 320 korona. Ugy, hogy összesen 130 tanuló részesült segítségben és a kiadott segély pénzértéke 1453 korona. Ezenkívül több szegény tanulóknak reggelit, ebédet és vacsorát szereztek a közös konyhában, Marcoin Jenő és Neumann Imre vendéglősöknek, kik egy-egy szegény tanulót egész év folyamán elláttak étkezéssel, az értesítő halásan emlékezik meg ez igazán nemes cselekedetről.

Mikor az idegen ezt észrevette, azt az ajánlatot tette, hogy ő majd felolvasson. És ő olvasott és olvasott, a többiek odafigyeltek és sirtak és nevettek a könyvvel és kezdtek anvak a tartalmát megérteni és kezdtek annak örülni.

Csak Mindentudó János volt rettenetes dühös, hogy ez az ágrólszakadt nem várta meg, míg ő kidolgozza az új teóriáját. De mivel már nem tagadhatta le, hogy a másik tényleg kinyitotta, leült és irt ő maga négy vaskos kötetet, amelyben a sárka földig lerántotta a sok előtte élő embernek a tudományát és találmányát és aztán kinyitotta a könyvét és olvasott, de nagyon rosszul!

Ekkor az idegen ember elment az öreghez és megkérdezte, hogy igaz-e az, amit Mindentudó János beszél.

Ez megsimogatta hosszú szakállát és mosolyogva válaszolta: „Amit te olvastál, az volt az élet könyve s lapjai az örök törvény szerint voltak írva, s ahogy olvastad, az az igazi művészet volt”. Mert az istenek adtak neked izzó szemeket és mély gyermeki kedélyt, hogy annak a tartalmát igazán megismerd. S az a tartalom a te lelkedből vett formát és alakot s mint élő forrás folyt vissza a te lelked közvetítésével. Amit a másik csinál, az nem fog téged befektetni. Ő azok közül való, akik hallják a fű növést s akik megsemmisítik a virág szépségét és illatát, azért, hogy tanulmányozzák, vajjon megvan-e a szirmok száma. Mivel ő maga művész nem lehetett, hát lett — kritikus.

Leonore Nissen Deilers.

Mint rendkívüli tárgyat a francia nyelvet, hegedűt és gépirást tanították.

A végzett tanítási anyag, érdemsorozat, statisztikai táblák, az iskola szervezete, jövő évi tudnivalók egészítik ki a csinos füzetet, melyet Knyaskó Lajos igazgató szerkesztett. Sz. A.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/5 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Július 19. Az orvos-egyesület gyűlése.
Augusztus 10. Közgazg. bizottság ülése.

— **Uj gazdasági tudósító.** A m. kir. földmívelési miniszter Torontál vármegye csenei járására Bartole János csatádi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Az ötödik állami ovoda.** A város átiratot intézett Torontál megye kir. tanfelügyelőségéhez, amelyben értesíti a tanfelügyelőséget, hogy az 5-ik számú állami ovodánál szükségessé vált építkezésekkel teljesen elkészültek s a város azt feljövő hó 23-án át fogja adni az állami ovodák felügyelő bizottságának.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A kereskedelmi miniszter a tőszegi vegyes ipartársulat alapszabályait jóváhagyta.

— **Utóállítás.** Hétfőn, július hó 20-án a Rezső-laktanyában utóállítást tartanak. Az utóállításon, mely délelőtt 9 órakor kezdődik, mindhárom korosztályba tartozó állításkötelesek jelentkezhetnek.

— **A karlóczai kongresszus.** Szerb polgártársainkat, valamint az egész ország sajtóját már hetek óta élénken foglalkoztatja a július végén összeülő karlóczai patriárka-választó kongresszus, amelyen a Brankovics halálával megüresedett szerb patriárkai széket fogják betölteni. Erre a méltóságra eddig két komoly jelölt van. Az egyik Zmejanovics Gábor verseczi, a másik Bogdánovics Lucian budai gör. kel. püspök. Mindkét jelöltnek erős pártja van. A kongresszus bennünket is közelebbről érint, amennyiben Nagybecskerek város polgárainak tekintélyes száma szerb s eddig Nagybecskerek is képviseltette volt mindig a kongresszuson. Az idén azonban az itteni szerbség nem lesz képviselve a kongresszuson, amennyiben az itteni követnek, Gligorovics Jánosnak ismeretes afférai miatt le kellett mondani s helyébe most nem lehet új tagot választani. Ugyancsak nem lesz képviselve még Torontál megyéből Törökbecse sem, mert az ottani kongresszusi tag, dr. Pavlovics Lyubomir volt orsz. képviselő meghalt. Egy vezető ember-től vett értesülésünk szerint a választásnál alig néhány szavazatnyi különbség lesz, amennyiben a két párt meglehetősen egyforma erejű, mindazonáltal a legnagyobb valószínűség szerint Bogdánovics Lucian lesz az új szerb patriárka, akit különben maga a kormány is támogat.

— **Selyembubók beváltása.** A földmívelési miniszter a selyembubók beváltása dolgában a következő rendeletet intézte a vármegye alispánjához:

Selyemtenyésztésünk fejlesztésének és fenntartásának úgyszólván alapfeltétele az, hogy a gubó beváltása, vásárlása és árulása a selyemtenyésztési felügyelőség közbejöttével intéztessék. Selyemtenyésztési ügyünk egész pénzügyi rendszere ezen az alappondolaton nyugszik és a selyemtenyésztés védelméről szóló 1885: XXV. t.-c. 2. §-a és a 17004/886. sz. végrehajtási rendelet 3. §-ának d) pontja értelmében minden tenyésztő kötelezettséget vállal, hogy „a termelt gubókat a selyemtenyésztési felügyelőség e célból megbízott közegeinek beváltás végett átadja és azokat semmi szín alatt másnak el nem adja,

vagy el nem ajándékozza.” Erre nézve egyébként még külön kötelezettséget is vállal a termelő a végrehajtási rendelet 2. §-ának f) pontjában előírt igazolványt magában foglaló könyvecske aláírásával, melynek 5. és 6. pontjában az foglaltatik, hogy csak azon feltétel mellett kapja a tenyésztő a hernyót, ha a gubókat az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek adja el. Pénzügyi szempontból elengedhetlen kellék, hogy a gubóbevéltás a selyemtenyésztési felügyelőség közbejöttével teljesítették, mivel a kincstár költségén termelt, vagy vásárolt pete, valamint a tenyésztő-papír és hőmérő ingyen, illetőleg az utóbbi két cikk hitelbe lesz a termelőnek kiszolgáltatva s így, ha a gubót nem a felügyelőség váltja be, az intézmény veszt a jelentékeny petetermelési, illetőleg a tenyésztő-papír és hőmérő beszerzési költségéből s nincs módjában a hitelezett összeget fedezni. Ezek előre bocsátása után felhívom a Cimet, hogy a vármegye illetékes hatósági közegeit körrendeletileg mielőbb utasítsa, hogy ezen irányban a legéberebb ellenőrzést gyakorolják. Tekintettel pedig arra, hogy az idej selyemtenyésztési idény már nagyon is vége felé jár s így a gubótermés pár hét múlva már a piacra is kerül, felhívom a Cimet, hogy e tárgyban haladéktalanul intézkedjek s eljárásáról hozzam minél előbb jelentést tgyen. A miniszter helyett: Mezőssy s. k., államtitkár.

— **A nagybecskereki színház tűzbiztonsága.** Már többször irtunk arról, hogy a nagybecskereki városi színház mennyire tűzveszélyes és mennyire hián van a legelemibb tűzbiztonsági kellékeknek. Ezt ismétli most meg Szávicz Sándor vármegyei tűzrendészeti felügyelő, aki a vármegyei tűzoltó-szövetséghez most jelentést terjesztett be a nagybecskereki színház körüli legujabb tapasztalatairól.

A jelentésben a tűzrendészeti felügyelő előadja, hogy e hó 15-ikén az „Uránia” színház előadása alkalmával megvizsgálta a színházat s e vizsgálat alkalmával a következő súlyos visszásokot tapasztalta: 1. A tűzoltók nem voltak kellő időben a színháznál s az őrszemélyzet között szabályellenesen újone is volt. 2. A tűzoltók felszerelése hiányos volt. 3. A pénzügyigazgatóság folyosójára vezető kijárat, amely a karzati közönség veszkijárat, egy petróleumos hordóval el volt torlaszolva s a rendőrségnek kellett eltávolítani. Ugyancsak ismét el volt zárva a pénzügyigazgatóságnak a Ferenc József-térre nyíló kapuja, amelyen át veszedelem esetén menekülni lehetne s amelyet a szabályrendelet szerint előadás alkalmával nyitva kellene tartani, de rendszeren zárva van. 4. Dacára annak, hogy a városi tűzrendészeti szabályrendelet elrendeli, hogy a szinpadon legalább fél hektoliter viznek (kár, hogy nem fél liter) kell elhelyezve lenni kézi fecskendővel, sem víz, sem fecskendő a szinpadon nincs. A tűzrendészeti felügyelő kéri a tűzoltó-szövetséget, hogy az életbiztonság eme legelemibb hiányának sürgős orvoslására tegyen erőfeszítéseket s egyben figyelmeztetni kéri a tűzoltókat, hogy az országos szövetség szolgálati szabályzata értelmében, de már a saját életbiztonságuk érdekében is, teljes felszereléssel jelenjenek meg a színházban.

A magunk részéről nem győzzük eléggé hangsúlyozni s az illetékes hatóságoknak a legkomolyabban figyelmükbe ajánlani, hogy legalább a legelemibb biztonsági intézkedések betartására ügyeljenek s csak helyeselni tudjuk a tűzrendészeti felügyelő lelkiismeretességét, amikor ismételtlen föl hívja a figyelmet a városi színház tűzbiztonsági hiányaira.

— **A szerb takarékpénztár sikkasztója itthon.** Megirtuk már, hogy Turinszky Tódort, a nagybecskereki szerb takarékpénztár sikkasztó pénztárosát sikerült a rendőrségnek kinyomozni és Belgrádban letartóztatni. A zimonyi rendőrség azonnal meg is kezdte a kiadatási eljárást s a sürgős intézkedéseknek meg is van a látszata, amennyiben a szerbiai hatóság Turinszkyt rövid uton kiadta, úgy hogy Turinszkyt a ma délutáni pancsovai vonattal már vissza is hozzák Nagybecskerekre. A sikkasztó pénztáros addig is, míg a törvényszék ítéletet nem mond felette, vizsgálati fogságban fogják tartani. A rendőrség azt hiszi, hogy Turinszky kérekeülésével nagyobb betekintést nyerhet a vizsgálat azokba az üzelmekbe, amik a takarékpénztár körül folytak s nem lehetetlen, hogy szenzációs leleplezések is fognak történni, amit azt Turinszky különben is kijelentette már.

Alapítatlan 1870.	A közkedvelt PHONO-DIABOLO játék, nagyok és kicsinyeknek, csakis legjobb kivitelben következő árak mellett kapható: K. 3.30, 3.60, 4.40 és 5.30, teljes felszereléssel,	Alapítatlan 1870.
Beno Westvérek, azelőtt Kohits A. F., rövid-, divat- és játékaru kereskedésében a „Pillangóhoz.”		
Vidéki megrendelések szívesen elogadtatnak és gyorsan eszközöltetnek.		

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kállai Gábor, rk. napszamos és Német Katalin rk. — Langfelder Leo, izr. gyári hivatalnok és Hirtenstein Janka izr. — Jovanovics Borisláv, gk. kereskedő és Markovity Bojana, gk. — Pakay János, rk. városi díjnok és Kecskés Julianna, rk. — Brankov Péter, gk. és Kikinyanin Melánia gk.

Születések: Vas Pál, rk. napszamos, leánya. — Kozlovacsai György, gk. napszamos, leánya. — Sárity Vitályos, gk. napszamos, fia. — Sextius József, rk. máv. állomásfelügyelő, fia. — Tyurcsin Dusan, gk. földmives, fia. — Kolarov Mladen, gk. földmives, leánya. — Tabakov Omer, gk. földmives, leánya. — Mihajlovics Károly, rk. szobafestő, fia. — Gerő Henrik, izr. kereskedő, leánya. — Szirmai István, rk. mozdonyvezető, fia. — Erdelyán István, gk. napszamos, fia. — Gyukics Milán, gk. földmives, leánya. — Milenov Vitályos, gk. napszamos, leánya. — Kreczul Péter, gk. kereskedő, leánya. — Vuceskovacsai Illés, gk. napszamos, leánya. — Özv. Ökrös Józsefné, rk., fia. — Koczul Aukent, gk. napszamos, leánya. — Kanász Viktória, rk. cseléd, leánya. — Jeremi Anna, rk. cseléd, leánya. — Mosorinszky Gábor, gk. napszamos, leánya. — Alaszev János, gk. napszamos, leánya. — Dragon János, rk. betűszedő, fia.

Halálozások: Milin Lyubomir, gk. 3 éves, bélhurut. — Molacz Mladen, gk. 49 éves napszamos, májrák. — Özv. Konstantinovic Mihályné, gk. 87 éves, aggkór. — Lázics Mihály, gk. 2 éves, veselob. — Krpuscin Mladenné, gk. 45 éves, gutaütés. — Jäger Károly, rk. 53 éves megyei irnok, gümőkór. — Ispánovics-Mandics Mátyás, rk. 1 hónapos, életgyenge. — Özv. Jankelity Velykóné, gk. 39 éves munkásnő, billentyűk elégtelensége. — Nédity Bogdán, gk. 2 éves, gümőkór. — Mikustján Sándor, rk. 11 hónapos, bélhurut. — Özv. Vinczanov Szvetozárné, gk. 43 éves, gutaütés. — Dévics Kovinka, gk. 11 hónapos, bélhurut. — Csengeri Jánosné, ref. 20 éves, gümőkór. — Annau Ferenc, rk. 67 éves földmives, bélhurut. — Dévics Zsófia, gk. 2 éves, veselob. — Krämer Jánosné, rk. 41 éves, szerviszívba. — Özv. Kirtyanszky Miklósné, gk. 75 éves, aggkór. — Kanász Katalin, rk. 10 napos, életgyenge. — Varga Mária, ág. ev. 28 éves cseléd, tüdővész. — Gardinovacsai Róza, gk. 10 hónapos, görcsök. — Mosorinszki Hajnalka, gk. 3 napos, életgyenge. — Móra Antal, rk. 2 éves, gyermekaszály.

Amateur-fényképészeknek! Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülék, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kéz apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Heti rovat.

— július 18.

Levelezés.

Watt Manoné urnőnek

Balatonfüred.

Drága nőm, ki hetek óta
Lubickolsz a drága vízben,
Gyere haza, amint azt már
Követeltem három izben.

Lekem, ez a nemes lélek,
Vergődik most elhagyottan,
Míg én itten könyvet ontok.
Drága nőm, te mért vagy ottan?!

Bánatomban minden éjjel
Vágyódom a néma sirba,
Most is, most is érted égek,
Holmi gyöngéd verset írva.

Nem izlik a nemes körte,
Nem izlik a piros alma,
Égő szalmaöveg vagy k,
Egész lényem csupa szalma.

Bánat ül e sápadt arcon
Gyöngéd szívem összeverve,
Igy megyek én minden éjjel
Fáradtan a Rózsa-kerthe.

Igy szoktam az éjszakákat
Egykedvűen le-leróni,
Óh, csak olykor vigasztal meg
Vonójával Ritter Tóni.

Száz kísértés követ engem,
Szegény urad szegény feje!
Most akarja elcaavarni
Spitzer Ármin ifju neje.

Csábít engem, üldöz engem,
Mi lesz ennek szörnyü vége?!
Lángot lövel bus szívemre
Spitzer Ármin felesége.

Ó is tudja, hogy a szívem
Vergődik most, buban uszva,
Ezért bujik minden éjjel
Egy gyönyört selyembluzba.

Ezért kacsint, ezért sóhajt,
Mint egy finom, drága kokott, —
Drága nőm, te kegyes angyal,
Szüntesd meg ez állapotot!

Azt írod, hogy nincsen pengőd
És hogy ötszáz kéne nyomban, —
Gyere haza, virágszálom
S ne fűródj a Balatonban!

Küldenék én ezer pengőt,
Mégsem küldöm én azonban,
Hiszen minden gazdagságom
Ott uszik — a Balatonban.

Manód.

Watt Manó urnak

Nagybecskerek.

Óh Manó, te drága férjem,
Köszönöm a leveled,
Elmennék én messze hozzád,
Elmennék, de nem lehet.

Én is, én is rád gondolok,
Csüngök én a páromon,
Ámde engem megvigasztal
A hullámzó Balaton.

Nincsen férfi, nincsen ifju,
Nincsen az az agglegény,
Aki sirva, verset írva,
Ne bomolna énbélem.

Én vagyok az eszplanádnak
Disze, fénye, mámorá,
Engem csodál messze földnek
Ide tévedt vándora.

Mit nekem a Spitzer neje,
Mit nekem a selyembluz,
Itt maradok rongyosan is,
Mert a szívem ide huz.

Lovagom van szöke, barna,
Herceg, gróf és grófinas, —
De ez téged sohse bántson,
Manó lelkem, jól mulass!

Nem dolgozom; ámde azért
Gyönyörködök e versemen:
Írta egy kis zsurnaliszta,
Aki most a jobb kezem.

Fürdőtársam egy kis hadnagy,
Égeti a szerelem,
Láza szörnyü, pedig még csak
Kétszer furdott énvelem.

Körülottem így susognak
A gyönyörtü leventék:
Watt Manoné... ah, ez asszony
Egy hódító jelenség!

Zárva volt a szívem eddig,
Te vigyáztál jól reám,
Ámde kedden, avagy szerdán
Megcsallak, óh Manókám!

Azt az ötszáz apró pengőt
Sohse küldjed, angyalom,
Báró Veértől kedden este
Szinte játszva, megkapom.

Élj vigan a szerelemnek,
Te se maradj árva... sőt! —
Tiszteltetem Spitzer némit
És maradok — drága nőd.

—odi.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök utja.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Vajdahunyadról jelentik, Wekerle Sándor miniszterelnök Szterényi József államtitkár társaságában ma Vajdahunyadon keresztül Budapestre utazott.

A családi otthon védelme.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Günther Antal igazságügyminiszter ma küldötte szét a családi otthon (homestead) védelméről szóló törvényjavaslat tervezetét az ország összes kereskedelmi és iparkamaráihoz hozzájárulás végett.

Az alkotmánypart nyári összejövelei.

Budapest, július 18. (A „Torontál” ered. távirata.) Az alkotmánypart vezetősége elhatározta, hogy a partot a nyári szünet alatt is lehetőleg együtt tartja és minden kedden és pénteken a pártkör helyiségeiben összejöveleket tart.

A karlóczai királyi biztos fogadtatása.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Ujvidékről sürgönyzik, a városi törvényhatóság tegnap Balla Aladár főispán elnöklésével tartott közgyűlésén elhatározta, hogy Günther Antal igazságügyminisztert, mint a patriarkaválasztó kongresszus királyi biztosát Karlóczába utaztatásban ünnepélyes fogadtatásban részesíti.

A horvát helyzet.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi jelentések szerint a horvát haladó és jogpárt között

Schicht szarvasszappana

a
legjobb

Fehérneműm' irigyelik,
Benne egy folt sem létezik;
S hogy oly szép fehér,
Megmondom miér':
Szappant csakis Schichttől vegyen,
S az is szarvas jegyű legyen.

Minden jó, anya

leányának a kolengyén kívül még a következő igen értékes tanácsot fogja adni: „Ovd fehéreműdet a közönséges, jöllehet olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappannal moss, akkor finom sávo-lyos vásznaid, a kényes csipkék és, puha flanelok, valamint a többi fehéreműd is, legyen az fehér vagy szines, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kiméli és konserválja a szövetet. Ha minden tisztítási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogod használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz magadnak megtakarítani.”

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

éles viszály tört ki. A két párt sajtója nap-nap után éles támadásokkal illeti egymást s kölcsönösen különböző vádakot kovácsolnak. Ugyane jelentés szerint Supiló azon fáradozik, hogy a horvát tartománygyűlés ne küldjön képviselőket a magyar országgyűlésre.

Az angol hajóhad Fiumében.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: Az angol földközi tengeri hajóraj öt nagy páncélos hajója a torpedónaszádok kíséretében Drury admirális parancsnoklásával tegnap délután 5 órakor érkezett Fiume elé. Fabel angol konzul Roediger révkapitánnyal az admirális hajójára ment s miután üdvözölték őt, gözcsonakon együtt jöttek az Adamich-mólóra, ahol a városi hatóság fogadta az admirális és a tiszteket. A fogadtatás után Drury admirális, Battenberg herceg viceadmirális s a parancsnokló tisztek látogatást tettek Nákó Sándor gróf kormányzónál, Luppis alpolgármesternél és a térparancsnoknál. Ma délután Nákó Sándor gróf kormányzó ebédet adott az angol tisztikar tiszteletére, amelyen részt vettek a polgári és katonai hatóságok fejei is. Holnap este a kormányzó nagy estélyt rendez palotájában. Az estély alatt, a kertben, amelyet ünnepelesen kivilágítanak, a városi zenekar, a palota nagy előcsarnokában pedig a katonai zenekar fog hangversenyezni.

Az osztrák Reichsrath nyári szünete.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák Reichsrath tegnap éjszaka tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt. A Reichsrath nyári szünete október közepéig fog tartani.

Tömeges végrehajtások.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti bíróságoknál a hitelezők a végrehajtási novella óta rendkívül nagy tömegben kéri a végrehajtásokat adósaik ellen. Mig eddig a bíróságok naponta 100-120 végrehajtást irtak ki, a novella óta ez a szám egyre növekszik s a lefolyt 10 nap alatt naponként 200-240 végrehajtást kellett elrendelni.

A zugbankárok ellen.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosi rendőrség erélyesen folytatja a vizsgálatot a zugbankárok ellen, mivel értesült arról is, hogy a gyanús existenciájú bankárok szökni készülnek, ez ellen megfelelő intézkedéseket tett. Németországból ujabban ismét több feljelentés érkezett zugbankárok ellen, úgy hogy a nyomozást a legszélesebb körre ki kellett terjeszteni.

Eulenburg herceg pöre.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai berlini jelentések szerint Eulenburg herceg pörének tegnapi elnapolása miatt rendkívül le van sújtva, apatikusan fekszik az ágyában s egyre azt hangoztatja, hogy nem fogja megélni az ítéletet. A bíróság köréből eredő hírek szerint a tárgyalást valószínűleg jövő hétfőn, július 27-én folytathatják csak.

Nagy vihar a Balatonon.

Budapest, július 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Balatonfüredi jelentés szerint tegnap óriási orkán dühöngött a Balatonon. Az orkán, amelyhez hasonló nagymérvű már régen nem volt, a csónakokat, halászbárkákat mind felforgatta s az összes személyszállító gőzösöket mind feltartóztatta. Emberéletben nem esett baj.

Határidő-üzenet.

Budapest, július 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre 1908.) . . . 22.46 — —
 Rozs (októberre 1908.) . . . 18.80 — —
 Zab (októberre 1908.) . . . 16.80 — —
 Tengeri (augusztusra) . . . 14.72 — —
 Tengeri (új, októberre) . . . 15.28 — —

Közgazdaság.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, július 16.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten nem volt egyöntetű; míg az első napokban némi javulás kezdett mutatkozni, addig később a teljes pangás hatása alatt az árfolyamnak egy kis lemoszólódása állott be. A tőzsdének régen várt eseménye, az osztrák-magyar államvasút társaság államosításának a társaság vezetősége és az osztrák kormány közt történt megkötése korántsem igazolta ama optimizmust, melyet ezen tranzakcióból kifolyólag a tőzsdére nézve vártak, hanem ellenkezőleg az államosítás feltételeit nem kedvezően itélik meg, ami az osztrák-magyar államvasút részvénynek körülbelül 8 kor.-nyi árcsökkenésében kifejezésre is jutott. Igaz, hogy végleges vélemény az államosítás finansziális eredményét illetően még nem volt alkotható, de mindenesetre visszaradott ama várakozások mögött, melyek ezen irányban tőzsdei körökben uralkodtak.

Sajátságos tünemény volt a lefolyt héten a rimamurányi vasmű részvények áralakulása; míg ugyanis az alpesi bányász részvények folytonos emelkedése mellett a múlt héttel szemben körülbelül 8 kor.-nyi árjavulást értek el, addig a rimamurányi vasmű részvények, dacára annak, hogy ezen vállalat üzletmenetéről is kedvező becslések állanak fenn, el voltak hanyagolva, sőt 4 kor.-nyi árcsökkenést szenvedtek. Eme körülmény főleg ama tartózkodásban leli magyarázatát, melyet a magyar közönség már huzamos idő óta az érték-papír-piacca szemben tanusít, míg a bécsi tőzsdén az üzletmenetről szóló kedvező értesítések inkább indítják a tőkepenzeseket érték-papírok vásárlására.

A járadékpiacra említésreméltó a 4%-os magyar koronajáradéknak folyó hó 11-én beállott hirtelen árjavulása, mely azzal áll összefüggésben, hogy Berlinből az említett napon — londoni szám-lára — egy nagy tétel osztrák aranyjáradék és magyar koronajáradék képezte kereslet tárgyat és eme szükséglet sürgős kielégítése a papír arfolyamát hirtelenül felszoktatta. Ezen javulás azonban csak az említett napra szorított, míg a későbbi napokon ismét csendes mederben terelődött a járadékpiac üzlete is.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	július 9.	július 16.
4% magyar koronajáradék	93.20	93.30
magyar hitel részvény	739.50	738
magyar jelzáloghitelbank részvény	429.—	430.—
rimamurányi vasmű részvény	554.—	549.—
osztrák-magyar államvasút-részvény	695.—	696.—
budapesti közúti vaspálya részvény	537.—	535.—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(Erovát vált közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Messaline
Radium
Louis né
Tafel

Selyem

és „Henneberg“
selyem 75 kr.-tól
feljebb, bérmentve és
vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seldenfabrik. Henneberg in Zürich.
(41. a - 8.5)

Meghívó.

A „Nagybecskereki Jóltevő“ 1000 koronás-egyesület augusztus hó 2-ikán (vasárnap) délután 2 órakor a városháza nagytermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok tisztelettel meghívtnak.
Nagybecskerek, 1908. évi július hó 12.

A vezetőség.

NAPIREND:

1. Titkár választása.
2. JegyzőkönyvHITELESÍTŐK választása.
3. Jóváhagyott alapszabályok előterjesztése.
4. Beszámoló az eddigi működésről.
5. Egyéb indítványok.

658-11

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlás és fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csúsz. köszvény stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 42) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselő: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A 42) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak fólerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek. 501a - 9.

3392/1908 sz. A nagyikindai járás főszolgabírájától.

Pályázat.

Bocsár községben üresedésben levő községi **irnoki állásra** pályázat hirdetik. Javadalmazás 600 kor. évi fizetés.

Felhívtnak pályázók, hogy ezen állásra pályázati kérvényeiket **f. évi augusztus 15-ig** a nagyikindai szolgabíróhoz nyújtsák be.

Előírt elméleti képzettséget, erkölcsi magaviseletet és eddigi alkalmaztatást igazoló bizonylatok a kérvényhez csatolandók.

Nagyikinda, 1908 évi július 15.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

656-31

Egy a végrehajtási teendőiben teljesen jártas egyén, mint

végrehajtó

a folyó évi behajtási idényre alkalmazást keres.

Nagybecskerek, 1908. évi július hó 18-án.

:: Cim e lap kiadóhivatalában. ::

(657-1.1)

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral. ::

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(651-x.12)

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve

Fiu felöltő 8 " " "

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve

Uri- és leány-kimono és gallér . . . 8 " " "

a legfinomabb kivitelig,

Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve

Uri felöltő 15 " " "

mind feltűnően olcsó.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON
angol szabó-műhely.

275-34.34

Telefon 141.

5793/1908. tkvi sz.

646-11

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Oprean Valérné sz. Beszu Mária jankahidi lakos végrehajthatónak Beszu Flórea jankahidi lakos végrehajthatást szenvedő elleni 121 kor. 66 fill. tőkekövetelés s jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, Jankahid községi 529. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. 198-199. hrsz. a. foglalt 800 [ ]-öl területű beltelek és a rajta levő 103. ö. i. sz. ház az 1881: LX. t.-c. 156. §-ának d) pontja értelmében egészen, tehát a végrehajthatáson kívül álló Beszu Erzsébet és Beszu Floriáné szül. Becker Anica jutaléka is 939 kor. kikiáltási árban 1908. évi augusztus 22-ik (huszonkettő) napjának d. e. 10 órájkor Jankahid község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitiűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 95 kor. 90 fill.-t készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában és Jankahid község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi június hó 5. napján.

Szabó, kir. törvszéki bír.

4774/1907. sz. Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Jarkovác (Torontálmegye vasuti állomás) községben megüresedett községi orvosi állásra pályázatot hirdetek. Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket, minősítésüket igazolva 1908. évi szeptember 30-ig hozzám nyújtsák be.

Az orvos fizetése 2400 kor., nappali látogatásért 40 fill., éjjeli látogatásért 80 fillér és a husszemle után szedhető díjak.

A jarkováci orvosi vasuti orvosi szokott lenni, miért is ezen állás a megválasztottnak kilátásba helyeztetik.

A megválasztott orvos köteles a megyei községi és körorvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

Antalfalva, 1908. évi július 9.

Zsiros Imre, főszolgabíró.

635-3.3

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy eséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatlan egyszerű szerkezet!

Rendkívül esékély benzinfogyasztás! :: 13-14 éves fiu is kezelheti! ::

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról (17*-26.25)

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altsóbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vérrojtás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jóságos házi-szermek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.- Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel, a „Moll” felirattal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csusz és meghülés egyéb következményeinek legismertebb népszer. —

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

583-104.6

Főszékhely

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szülött által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárban fessék hátrózottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken kapható Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-tárában.

GODDAM!

Vége egy gyorsan és biztosan ható gyukszemlirtó

Cook & Johnson-féle amerikai szabadalmazott tyukszem-gyűrűk

1 drb 20 fillér. 6 drb 1 korona Psziota szállításért 20 f. külön

Kapható a monarchia minden gyógyszer-tárában, valamint a drogueriákban is.

588-5.5

„Ruszándá” gyógy-iszap fürdő, MELENCZÉN, (Torontálm.)

mely gyógyeredményben azonos a Pöstyén és Szt-Lukács iszapfürdők gyógyerejével, 1908. évi május hó 14-én nyit meg.

Az iszap és víz gyógyerejét különösen közzvényben idült izületi rheumában, a scropulosis minden alakjában szenvedők, ugyszintén minden kenő-gyógymódnak ellenálló bőrbetegek, különösen psoriasis és prurigóban szenvedők, továbbá rendellenes vérzésben szenvedő nők és idegbetegek igen magasztalják.

Speciális hatása a csontbántalmaknál, caries necrosisnál, a leghíresebb nemzetközi fürdők felülmúlja. Az idült Lues bántalmánál mint utókúra kitűnő sikert mutat fel, és e célra külön kabinok állanak rendelkezésre. A legutóbbi 570 fürdőbeteg közül 21-szeri fürdő használatát után teljesen gyógyultan 276, félgyógyultan 222 s gyógyulatlanul 72 beteg hagyta el a fürdőt.

Vendégeknél rendelkezésre állanak: három legmodernebben berendezett lakoház, tágas terasokkal, gyógy-és étterem, kitűnő konyha, rendkívül jó zene, tekepálya, teke-asztal, zongora, arnyas és virágos park padokkal stb. Kívánatra, pontos cím megjelölésével, készpénz és díjmentesen közelebbi felvilágosítással szolgál alulirt ügyvivő.

Prospektusok bérmentve küldetnek.

Ruszándá gyógyfürdő igazgatóságáért:

Melenczén, 1908. évi július hó 8-án.

PIPERSZKI KAMENKO, ügyvivő.

650-3.1

PETROVITS JENŐ, elnök.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kenegette arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (széplő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem birta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kenegetni és használni oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépségére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépség-szer a Földes féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc borét, eltünteti a széplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtájkát, mitesszert, arc- és kezvörösséget. Az arc ideális szép, tiszta és ifju lesz s a mellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsas és crème színben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Nagybecskereken:

Benkovich Mihály, Basch Ernő, Jakobi Armin és Kellner József gyógyszerészeknél. Melkuhn Dezső drog.

257a-10.8

2350/1908. sz.

Az alibunári járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény

Torontálmegye alibunári járáshoz tartozó Dobriczai körorvosi állás, mely körhöz Dobricza, Ilánca, Ferdinándfalva, Számos és Kismargita nagyközségek tartoznak, lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdetek. Kérem mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883: I. t.-c. 9. § a és az 1876: XIV. t.-c. 143. §-ában körülírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi augusztus 10-ig nyújtsák be.

Ezen állás javadalmazása a következő:

- 1. Évi fizetés 2000 kor. 2. Községekbe hivatalos látogatáshoz természetbeni fuvar. 3. A látogatásokért a megyei szabályrendeletben meghatározott látogatási díjak. 4. A 3000 lakossal bíró székhelyen, Dobricza a halottkémlési és husvizsgálati teendőikért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Ezen javadalmazással szemben a megválasztandó körorvos köteles a körhöz tartozó községeket hetenként kétszer meglátogatni, az orvosrendőri teendőket végezni és a szegényeket ingyen gyógykezeltetni.

A lakosság szerb ajku, a szerb nyelv bírása kívánatos.

A körorvos köteles állását megválasztása után legkésőbb 15 nap alatt elfoglalni és a torontálmegyei orvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

Alibunár, 1908. évi július 15.

Radonits, főszolgabíró.

655-3.1

Akar megházasodni?

Hölgyekül, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvénytelen gyermekkel bírók is) kiknek hozományja 5000-100 000 kor. közt váltakozik, megbízásokat kaptunk, hogy számukra alkalmas férjeket szerezünk. Csak azon urak (ha vagyontalanok is) irjanak alábbi címre, kiknél a gyors házasság nem utózik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18. 653-10.4

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, szintúgy felöltözőzövetet, turistalódent, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a megrendelő élvez, ha az ötvösüzemű szöveteket közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Őrjási választék.

Mintáid, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

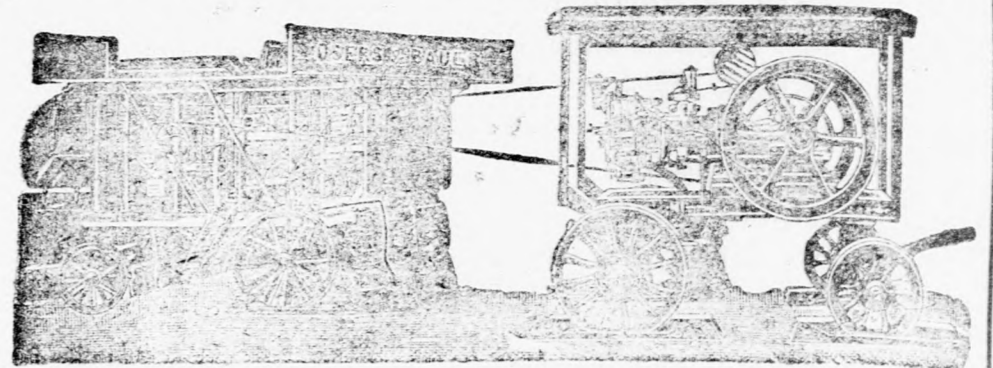
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmantozky-utca 18. • • • WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok, benzomotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemeltetés óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Arjegyekkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schloss János és Társai Szászvesztős	8 HP. cséplő szerelvény
Magosi János és Fiai Monor (tanács)	8 HP. " "
Papp János Ihárosberény	8 HP. " "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "
Igy. Pál István, Orda (Boglár mellett)	4 HP. " "

Takács Imre malomtulajdonos, Pászto 75 HP. szivógáz-telep
Stenger Vilmos Nagytopolovec 50 HP.
Rosmann Samu Mocs (Kolozsna) 40 HP.
Harczeg József Magyarbányász 30 HP.
és még számos nagy uradalomba. 33-51-26

'RÓZSA-SZÁLLODA'

nagy kerthelyiségében
vasárnap, 1908. évi július
hó 19-én a szegedi honvéd-
:: zenekar ::

hangversenyt

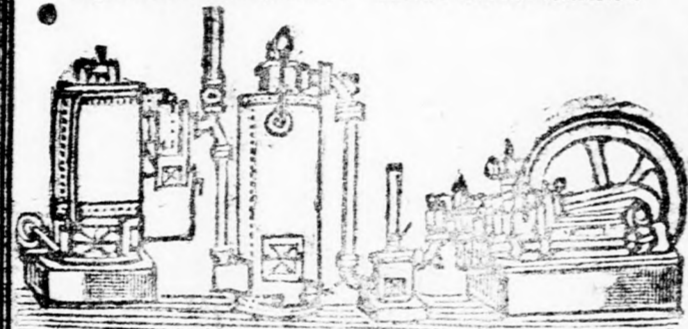
tart este fél 9 órai kezdettel.

:: Belépő-díj 60 fillér. ::

648-3.3

Legmészesedőben-jelölés! Kedvező fizetési feltételek.

A DREZDNI MOTORENYVÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

egyik legrégebbi és legnagyobb

MOTORGYÁR

szállítja az
elismert

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-
Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselet és raktár: Gollert Ignác és Tsa
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91.

522-10.8

872/1908. sz.

Hirdetmény.

Ernesztháza községnek mintegy 8350 hold és 971 □-ölnyi területéről a

vadászati jog

1908. évi augusztus hó 1-én kezdődő 6 (hat) évi időtartamra f. évi július 23-án d. e. 10 órakor Ernesztháza községében tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adni.

A részletes árverési feltételek Ernesztháza község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ernesztháza, 1908. évi július 16.

51-3.1

Ernesztháza község előljárásága.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. román szentszéknek 1908. évi június hó 30-án kelt 3807. sz. határozata alapján alólirottak hitközségünk megbízásából árlejtést hirdetünk a Nagytorák (Torontálmegye) községben

építendő egyházi épületre,

melynek kikiáltási ára 12318 kor. 63 fill. Az árlejtés 1908. évi augusztus 2-án d. e. 8 órakor a gör. kel. román iskola tantermében lesz megtartva.

Az árlejtők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy más elfogadható értékpapírokban kötelesek már az árlejtés kezdetével letétbe helyezni.

A tervezet, költségvetés és a szentszék által előírt szerződési feltételek az egyházközségi tanács elnökénél bármikor megtekinthetők. Az építési terv 300 kor. költségét vállalkozó köteles fizetni. Egyházközségi tanácsnak jogában áll, hogy a folyamodó árlejtők között szabadon választhasson.

Az árlejtők semmiféle utazási vagy megjelenési költségekre igényt nem tarthatnak.

Nagytorák, 1908. évi július hó 14.

Csekala Pál,

elnök.

645-3.3

Onciu Miklós,

h.-jegyző.

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is, régi zongorákat újakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítás, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló, a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK,

Kinizsi-utca 6. sz., (Izraelit. templommal szemben), 600-12.4

Steckenpferd liliomtejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285-20.10

1212/1908. sz.

Dobrica község előljáráságától.

Árlejtési hirdetmény.

Dobrica község képviselőtestülete elhatározta az uzurpált területek felmérését és a dülő utak rendezését, miért is felhívta a mérnök urak, hogy zárt ajánlatokat 1908. évi augusztus 20-ig sziveskedjenek a község előljáráságánál bemutatni. Az ajánlatok felett a községi képviselőtestület fog határozni.

Bővebb felvilágosítást nyújt az alólirott előljáráság.

Dobrica, 1908. évi július 13.

Zsivanovics Mihály, Jankovics Dusán,
bíró. 649-3.2 jegyző.

Az előrehaladott idény következtében

férfi-, női- és gyermek-
= szalmakalapokat =
mólyen leszállított árak mellett adok
el. — Panama-kalapokat a leg-
= szebben tisztítok. =

Andresz K.,

Ferenc József-tér (Bauer-féle ház udvarában),
632-2.2

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN-VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEZ, KISSÉ SAVANYKÁS ÍZŰ, VASMENTESÍTETT,
SZÉNSAVDUS, RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
ORVOSILAG AJANLVA.

lvógyimódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buzsiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
Nagybecskereki főlerakat: WEHNER JÓZSEF ügynöksége. Kapható Schlessinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 463-163.82